

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞIT
Van Milletvekili

İklim krizinin etkileri ekolojik felaketleri beslerken insanlığa yönelik oluşturduğu tehdit büyümektedir. Buna karşı siyasi iktidarın gerekli ölçüde hazırlık yapmadığı tartışmaları artarken ekolojiyi tahrip eden adımlar, sorunun ciddiyetinin kavranmadığını göstermektedir. Seçim bölgem Van'da da yapılan baraj ve HES'lerin yaygınlığı ile Van Gölü'ne yaklaşım bunun bir parçasıdır. Van'ın Erciş ilçesinde yurttaşlara içme suyu sağlayan bölgede siyanür tespit edildiği haberleri de ciddi kaygılara neden olmuştur. Basında yer alan habere göre; Van'daki Morgedik Barajı'na su sağlayan Dipsavak tüneline hidrojen siyanür (HCN) tespit edildiği belirtilmektedir. Çünkü 27 Eylül 2024 tarihinde Van İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'ne yapılan başvuru sonucunda yapılan incelemede "Olay yerine ulaşan ekiplerimizin yerinde olay ölçümleri sonucunda AP4C cihazı en yüksek düzeyde kan zehirleyici ve yine Multirae Hava kontrol cihazımızın 20.00 ppm sıra HCN (Hidrojen Siyanür) üretimi tespit edilmiştir." ifadelerine yer verilmiştir.

Erciş Kaymakamlığı ile DSİ de 6 Ekim 2024'te yaptığı açıklamada 10 Eylül 2024 itibariyle Morgedik Barajı dipsavağında arızaların yaşandığını belirtip suyun renginde ve kokusunda değişimler olduğunu kabul ederken suyun içilebilir durumda olduğunu ifade etmiştir. Söz konusu açıklamada suyun koku ve rengine etki eden ağır metal değerinin 30 mg/l olduğu, kritik eşiğin 50 mg/l olduğuna yer verilmiştir. Yapılan açıklama, halkın sağlığı üzerindeki tehdidi ortadan kaldırmış değildir. Her ne kadar ağır metal değerler 50 mg/l düzeyinde olmasa da buna uzun vadede maruz kalan yurttaşların sağlık sorunu yaşaması muhtemeldir. Dolayısıyla yapılan açıklamalar kaygıları gidermekten uzaktır. Çünkü AFAD ile Erciş Kaymakamlığının açıklamaları arasında çelişkiler mevcuttur. Bu sebeple sorunun ciddiyeti oranında incelemeler yapılarak kamuoyunun şeffaf bir şekilde bilgilendirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1 – Van'ın Erciş ilçesinde bulunan Morgedik Barajı dipsavağında siyanür tespit edildiği iddiası hakkında Bakanlığınızda hangi bilgiler bulunmaktadır?

2- Erciş ilçesinde bulunan Morgedik Barajı dipsavağında siyanüre rastlanıldığı bilgisi hakkında Bakanlığınızca herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır? Önerge tarihine kadar atılan adımlar nelerdir?

3 – AFAD’ın Erciş’te bulunan Morgedik Barajı dipsavağında “yüksek düzeyde kan zehirleyici Hidrojen Siyanür” tespit edildiği yönündeki saptaması ne anlama gelmektedir? Buna rağmen Erciş Kaymakamlığı ile DSİ’nin açıklamasında bu durum neden hafife alınmıştır?

4 – Erciş’te Morgedik Barajına su sağlayan dipsavağı tünelinin temizliği en son ne zaman yapılmıştır? Ölçümler hangi sıklıkla yapılmaktadır?

5 – Erciş’te Morgedik Barajı’nda oluşan zehirli gazlara yurttaşın ne zamandan beri maruz kaldığı araştırılacak mıdır? Konuyla ilgili ekolojik tahribat ve halk sağlığı etki analizleri çalışmaları önerge tarihine kadar başlatılmış mıdır?